

Odločno stopiti na prste

V zadnjih letih smo pričeli nenehnemu vsiljevanju in pridobivanju moči desničarskih sil v vseh večjih evropskih državah. In ne samo evropskih! Več ali manj prihaja do izraza ta nevarna pustolovščina v vseh državah, kjer ima svetovni kapital svoje interese.

Nič ni čudnega, če so desničarske sile našle tudi v Italiji primerno okolje, da so spet začele dvigati glavo. Pomisliti je treba, da je kljub propadu fašizma ostalo na vplivnih mestih veliko odgovornih (ali bolje neodgovornih) ljudi, ki so verjeli in zaupali nasilnim metodam fašizma. Ti ljudje nudijo torej tudi danes potrebno politično in ekonomsko ter družbeno kritje vsem tistim skupinam, ki se v svojem minimalnem političnem programu zavzemajo za ponovno uveljavitev in osamosvojitve monopolističnih industrijskih družb, za omejevanje procesa socializacije in za ponovno oživitve »policijskega« tipa državne ureditve.

Politična negotovost v državi je te desničarske skupine še bolj utrdila v prepričanju, da je zdaj primeren trenutek za krepko politično uveljavitev in tedaj tudi za povečanje svoje moči in vpliva na italijansko politično dogajanje. Odtod nastop na volitvah »nacionalne desnice«, odtod njihov izreden volilno-propagandni aparat, odtod podvojitve njihovih mest v parlamentu.

Vse to pa je po računih italijanskih desničarjev le začetek širšega procesa, ki naj v svoji sklepnih fazi nasilno sprevrže demokratične državne institucije. Za dosego teh ciljev pa so desničarji in novofašisti pripravljene uporabljati vsa dovoljena in še raje nedovoljena sredstva. Bombni atentati, pokoli nedolžnih žrtev, arzenali skrivnega orožja, fizični napadi na idejne nasprotnike so zelo jasni dokazi za ta njihov prevarniški načrt.

Za vse to je seveda potrebno določeno politično kritje, ki ima pri nas dvojno naravo: prevelika pasivnost na strani vladnih strank in zelo odkrita pomoč stranke MSI.

Prav njen politični tajnik Giorgio Almirante je na shodu svojih pristašev prejšnjo nedeljo v Firencah dal nekaj zelo pomenljivih izjav, ki so izzvale ogorčenje vseh demokratičnih organizacij v državi. Izjavil je namreč, da se njegovi pajdaši pripravljajo »nadmestiti državo, če vlada ne bo opravila svojih dolžnosti« in prav tako se pripravljajo »na frontalen spopad s komunisti«. Poudarjal je, da misli na fizični spopad. Njegov strankarski sodelavec general Birindelli pa je kasneje pojasnil, da se v stranki MSI zavzemajo za novo obliko »nacionalne demokracije«. Kakšna naj bi bila taka »demokracija«, pa menda ni treba razlagati, zlasti ne tistim, ki so se pred tridesetimi leti vrnili iz fašističnih zaporov, taborišč in konfinacij.

(dalje na 3. strani)

Italijanska demokracija na razpotju

Po posvetovanjih z voditelji posameznih parlamentarnih skupin in vidnejšimi osebnostmi v obeh zakonodajnih zbornicah je predsednik republike Leone zaupal mandat za sestavo nove vlade demokristjanskemu poslancu Giulio Andreottiju, dosedanjemu ministrskemu predsedniku. Čeprav je Andreotti znan kot sposoben in spreten politik, saj je bil med drugim tesni sodelavec Alcida De Gasperija, je za vsakogar, ki še tako površno pozna notranjepolitične italijanske razmere, jasno, da njegova naloga ni lahka. Krščanska demokracija je iz zadnjih volitev res izšla kot najmočnejša italijanska politična stranka, toda v parlamentu ne razpolaga z absolutno večino in je že zaradi tega prisiljena iskati zaveznike za sestavo nove vlade.

Ta stranka je šla v volilni boj z geslom in obvezo, da bo v sedanji zakonodajni dobi odklonila kakršnokoli povezavo tako s skrajno desnico kot s skrajno levico. Posredno je torej dala vedeti, da je pripravljena sodelovati na vladni ravni le s strankami tako imenovanega »demokratičnega loka«, iz katerega so po tem izrazoslovju izvzeti na desnici fašisti, na levi pa komunisti in socialproletarci. S tem je Krščanska demokracija dejansko bistveno spremenila eno svojih glavnih političnih smernic, to pomeni, da je postala v dvom obnovitev levosredinske koalicije, ki v začetku ni bila zamišljena le kot ena izmed oblik vladanja, temveč predvsem kot pričetek sodelovanja med katoličani in socialisti, s čimer so slednji prvič v politični zgodovini Italije (če izvajamo zelo kratko obdobje takoj po letu 1945) prevzeli neposredno odgovornost pri oblikovanju političnega in družbenega razvoja v državi. Namen in cilj te važne izbire je bil jasen: KD je opustila sodelovanje z liberalci, ki so bili izraz predvsem gospodarske desnice, ter se raje odločila za sodelovanje s socialistično stranko in s tem z delavskimi množicami, ki so v tej stranki organizirane, oziroma jo podpirajo.

Ne bomo tu dolgo razglabljali o vzrokih, zaradi katerih je Krščanska demokracija izbrala takšen način volilnega boja. Omeniti pa je vendarle treba, da jo je k temu verjetno silila predvsem bojazen izgube glasov na desnici, in sicer v korist novofašistov. Stranka relativne večine je najbrž tudi računala, da se bodo liberalci bolje obnesli na volitvah, tako da bi mogla z močnejših pozicij pričeti pogajanja s socialisti pri nadaljnjem obnavljanju levosredinske koalicije. Prav v tem pogledu pa so ji volilni izidi prekrizali račune, kajti liberalci so izšli iz volitev ošibljene, tako da je danes sredinska vlada sicer aritmetično možna, toda njena večina v parlamentu je tako pičla, da ji nikakor ne more zagotavljati stabilnosti.

Katero pot bo sedaj izbrala KD? Andreotti si bo verjetno najprej prizadeval, da bi

obnovil levo sredino, kajti tako med drugim zahtevajo socialdemokrati, oziroma njihov najvidnejši voditelj Saragat. Republikanci se zavzemajo, da bi prišlo do sodelovanja vseh strank že omenjenega demokratičnega loka, kar pomeni, da so za takšno vlado, v kateri bi bili tudi liberalci. Težava pa je predvsem v tem, da sodelovanje z liberalci odločno odklanjajo socialisti.

Čeprav tudi v socialistični stranki ni enotnih pogledov, kar zadeva nadaljnje sodelovanje z ostalimi partnerji leve sredine, in čeprav je njena politika tako imenovanih »naprednejših ravnotežij«, ki so bila eno glavnih gesel socialističnega volilnega boja, zdaj stopila v ozadje, se zdi, da je stranka, kar se tiče liberalcev, nepopustljiva, tako da je petstrankarska vlada dejansko nemogoča.

Toda Andreotti ne bo imel težav samo z usklajevanjem stališč posameznih zavezniških strank in njihovih številnih struj, temveč bo moral pri svojem delu računati tudi na mnoge druge dejavnike, od katerih je treba omeniti predvsem dva, to je gospodarsko krizo in pojave čedalje pogostejšega političnega kriminala. Kar zadeva prvo vprašanje, je zanimivo in značilno, da sta prav v tem času dva vodilna predstavnika gospodarskega življenja zazvonila na »alarmni zvonec« in glasno opozorila na nevarnosti, ki pretijo nadaljnjemu gospodarskemu razvoju. To sta guverner narodne banke Carli in predsednik IRI Petrilli, ki je odgovoren za celotno poldržavno industrijo. Zadnji je predvsem opozoril na pereče vprašanje nizke storilnosti v industriji, ki je ena glavnih vzrokov krize in resno ogroža tako proizvodnjo kot konkurenčno sposobnost italijanskih industrijskih izdelkov na tujih tržiščih, kar povzroča pravo verižno reakcijo z vsemi njenimi škodljivimi posledicami. Odtod po njegovem potreba po stabilni vladi, ki bo znala in mogla s primernimi ukrepi usmerjati nadaljnji gospodarski razvoj.

Pereč je vsekakor problem političnega kriminala, ki ima svoje ozadje in ki očitno teži po zatrtju nadaljnje demokratične družbene rasti, pri čemer ne izbira sredstev. Upati je, da bodo italijanske politične sile znale pokazati toliko odgovornosti in se odločile za rešitev, ki najbolj ustreza pričakovanjem ljudskih množic, katere so na zadnjih volitvah jasno pokazale, kaj hočejo.

Sinoči je bila v Firencah velika antifašistična manifestacija, ki so jo organizirale antifašistične stranke, sindikati in organizacije bivših partizanov. Velika množica ljudi, ki se je zbrala na trgu Signoria, je na ta način izrazila odločen protest proti nedavnim izzivalnim izjavam voditelja misovske stranke Almiranteja v nekem florentinskem gledališču.

RADIO TRST A

♦ NEDELJA, 11. junija, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Felix Mendelssohn - Bartholdy: Sonata št. 6 v d molu. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder: »Piščalka za na luno«. Mladinska igra (Sergij Verč). 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Staro in novo v zabavni glasbi predstavlja Naša gospa. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 »Dota«. Radijska igra (Tončka Curk). Igra RO, režira Stana Kopitar. 16.30 Glasba iz filmov in revij. 17.15 Popoldanski koncert. 18.00 Semeni plošč. 19.00 Šport in glasba. 20.00 Sport. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 22.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba. 22.30 Zabavna glasba.

♦ PONEDELJEK, 12. junija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami, zanimivosti in glasba za poslušavke. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. Pripravlja Danilo Lovrečič. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Slavni solisti. 18.55 Glasbeni vrtljak. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 19.20 Jazz. 20.00 Športna tribuna. 20.35 Slovenski razgledi: Naši kraji in ljudje v slovenski umetnosti - Pianist Aci Bertonec; Matija Bravničar: Osem komornih skladb. Slovenski ansambli in zbori. 22.15 Zabavna glasba.

♦ TOREK, 13. junija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Pratika. 12.50 Pianist Raf Cristiano ter saksofonist Johnny Sax. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.15 Umetnost. 18.30 Komorni koncert. 18.55 Glasbena beležnica. 19.10 »Srečko Kosovel« (Vinko Beličič). 19.20 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.00 Šport. 20.35 Mihail Glinka: Ruslan in Ljudmila, opera. V odmoru (21.25) Dušan Pertot: »Pogled za kulise«. 22.50 Zabavna glasba.

♦ SREDA, 14. junija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.15 Umetnost. 18.30 Kvintet »Eichendorff«. 18.55 Nekaj jazza. 19.10 Higiena in zdravje. 19.20 Zbori in folklor. 20.00 Šport. 20.35 Simfonični koncert. 21.30 Za vašo knjižno polico. 21.45 Melodije v polmraku. 22.05 Zabavna glasba.

♦ ČETRTEK, 15. junija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Slovenski razgledi - Naši kraji in ljudje v slovenski umetnosti - Pianist Aci Bertonec; Matija Bravničar: Osem komornih skladb. Slovenski ansambli in zbori. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.15 Umetnost. 18.30 Umetniki in občinstvo (Dušan Pertot). 19.10 Franco Catalano: Zgodovina italijanskih političnih strank. 19.25 Za najmlajše: Pisani balončki. Pripravlja Krasulja Simoniti. 20.00 Šport. 20.35 »Maturantje«. Radijska igra (Zarko Petan. Igra RO, režira Stana Kopitar. 21.10 Ritmična orkestra. 21.40 Madrigali Luca Marenzia. 22.05 Zabavna glasba.

♦ PETEK, 16. junija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba (I. del). 11.35 Opoldne z vami, zanimivosti in glasba za poslušavke. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.15 Umetnost, 18.30 Sodobni slovenski skladatelj: Lojze Lebič: Kons b. Ansambel »Slavko Osterc« vodi Ivo Petrič. 18.40 Priljubljene melodije. 19.10 »Milko Kos« (Marija Cenda). 19.20 Zbori in folklor. 20.00 Šport. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Koncert operne glasbe. 21.30 Plesi z vsega sveta. 22.05 Zabavna glasba.

♦ SOBOTA, 17. junija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 Avtoradio - oddaja za avtomobiliste. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.15 Umetnost. 18.30 Pianist Cl. Gherbitz. 18.50 Poker orkestr. 19.10 Pod farnim zvonom župne cerkve v Ricmanjih. 19.40 Revija zborovskega petja. 20.00 Šport. 20.50 »Povodnj v Ukva«. Radijska drama (Jože Peterlin). Igrajo člani Radijskega odra, režira avtor. 21.30 Vabilo na ples. 22.50 Zabavna glasba.

Pomen Titovega obiska v Moskvi

Jugoslovanski predsednik maršal Tito se nahaja že nekaj dni na prijateljskem in uradnem političnem obisku v Moskvi. Ta obisk je v vseh pogledih prav tako važen, kakor je bil njegov obisk v Vatikanu in pri papežu.

Tito je to pot prvič v Moskvi po letu 1968, ko so sovjetski tanki vdrlili na Češkoslovaško in jugoslovanski predsednik tega napada ni odobral, na podlagi načela, da ima vsaka socialistična država suvereno pravico izbirati svoj lastni družbeni sistem, ne glede na druge komunistične države, tudi če so zaveznice. Odnosi med Moskvo in Beogradom so se takrat močno ohladili. Toda zmagal je Titov ugled in njegovo načelo, da naj bo vsaka država na svojem ozemlju samostojna in da nima nobena druga država ali sistem pravice vmešavati se v njene notranje zadeve. Sovjetska trojka, Brežnjev, Kosigin in Podgorini, se je pod pritiskom mednarodnega javnega mnenja morala ukloniti tej skoraj naravni politični stvarnosti.

Titov obisk v Moskvi je bil skrbno pripravljen. Po veličastnem sprejemu v Kremlju so podelili jugoslovanskemu gostu najvišje sovjetsko odlikovanje Leninovega reda. Tudi s temi zunanostmi je bilo podčrtano prijateljstvo med ruskimi in jugoslovanskimi narodi.

Po uvodnem prijateljskem delu Titovega obiska je v ponedeljek začel drugi del s političnimi in meddržavnimi razgovori. Pri prvih točkah so obravnavali dvostranske odnose, in sicer trgovske, tehnične in splošno gospodarske. Pri obravnavanju mednarodne politike sta Tito in Brežnjev poudarila potrebo po mirnem zaključku oboroženega spopada na jugovzhodu Azije in na Srednjem vzhodu. Tito je še posebej izrazil svojo zaskrb-

ljenost zaradi sovjetsko-ameriške tekme za premoč v Sredozemlju, Brežnjev pa je v tri ure trajajoči razpravi pojasnil Titu vsebino razgovorov z ameriškim predsednikom Nixonom. Poudaril je, da je prišlo med obema svetovnjima velesilama do zrahljanja napeitosti, ki je trajala vrsto let. Obisk je tudi utrdil prijateljske odnose obeh velesil s Francijo in Zahodno Nemčijo. Se posebej pa je Tito poudaril v prisrčnem vzdušju, da sta varnost in mir v Evropi povezana s stabilnostjo in mirom na Bližnjem vzhodu in Sredozemlju.

Iskanje poti k resničnemu svetovnemu miru, to je bila glavna misel Titovih razgovorov v Kremlju. Zato je kot nalašč prišel predlog nekaterih zahodnoevropskih parlamentarcev, naj se Titu podeli najvišje odlikovanje na svetu, to je Nobelova nagrada za mir.

Predsednik slovenske vlade Stane Kavčič se je vrnil s prvega uradnega obiska na Madžarskem. Obiskal je tudi neko šolo v Porabju, kjer se je posebej zanimal za položaj tamkajšnjih Slovencev in o možnostih za izpopolnjevanje učiteljev slovenskega jezika v Sloveniji.

Na letališče Brnik pri Kranju bo letos priletelo kar za 14 letal Američanov slovenskega rodu. Zanimivo je, da že prevladujejo otroci izseljencev, to je iz druge in tretje generacije.

V začetku tega meseca je minilo točno 30 let, odkar je v Gramozni jami v Ljubljani pod krogelami okupatorja padel kot talec dr. Aleš Stanovnik, eden od najvidnejših predstavnikov krščanskih socialistov v Osvobodilni fronti.

Ne samo toleranca, temveč tudi skrb za obstoj in razvoj

Dne 11. maja t.l. se je celovška škofijska sinoda zbrala na svojem drugem zasedanju in začela obravnavati nekatera pereča dušnopastirska vprašanja, o katerih je govor v sinodalnih predlogah. Na tem drugem zasedanju koroške sinode, v kateri sodelujejo tudi slovenski predstavniki, duhovniki in laiki, so spregovorili med drugim o spremembah dekanijskih meja, ki naj bi se prilagodile novim družbenim razmeram, o cerkveni glasbi, o tujih delavcih na Koroškem, o vprašanju splava, miru na svetu idr.

Sinodali so resno in zelo poglobljeno razpravljali tudi o vprašanju verouka v osnovnih šolah, o vprašanju torej, ki je za koroške Slovence še posebno važno. O tem problemu bodo ponovno govorili in dokončno odločali na jesenskem zasedanju, ko bodo obravnavali osnutek splošnejše in bolj obširne predloge o sožitju Nemcev in Slovencev v Cerkvni na Koroškem, vendar vse kaže, da bodo sprejeli stališče slovenskih predstavnikov, po katerem naj bi se vsak slovenski otrok, ne glede na to, ali je prijavljen k dvojezičnemu pouku ali ne, učil verouk v materinem jeziku. Po sedanjih krivičnih predpisih se morajo slovenski otroci, ki so prijavljeni k dvojezičnemu pouku, učiti tudi verouk v obeh jezikih, na glavnih šolah dvojezičnega ozemlja pa je verouk za vse otroke samo v nemškem jeziku.

Upati je, da bo prav pri reševanju praktičnih vprašanj, kot jih vsak dan postavlja življenje, prevladal takšen nov in sodobnejši duh, kot ga je opaziti v osnutku predloge o sožitju med Nemci in Slovenci in ki gotovo pomeni precejšen korak naprej pri obravnavanju upravičenih zahtev koroških Slovencev. V tem smislu razumemo tudi uvodne besede osnutka, v katerih je med drugim rečeno naslednje: »Dejstvo, da že stoletja živijo v celovški škofiji Nemci in Slovenci, nam je dokaz mnogovrstnosti stvarstva in ga hvaležno sprejemamo kot nalogo kristjanom na Koroškem, da vodijo oba naroda k boljšemu medsebojnemu razumevanju in tako k dejavnemu sodelovanju v duhu krščanske ljubezni do bližnjega.« V nadaljevanju je dalje poudarjeno, da »ne skrb za številčno sorazmerje in ne zgolj strpnost, marveč le skupno prizadevanje vse skupnosti ob bratskem upoštevanju potreb bližnjega omogoča doživeti in je dokaz enotnosti obeh narodnih skupin v Kristusu.«

Vidimo torej, da osnutek podobno, kot je to že bil naglasil kardinal Koenig v nedavnem govoru ob praznovanju 900-letnice celovške škofije, poudarja nujnost in potrebo, da mora večinski narod na Koroškem ne samo tolerirati, marveč na vse možne načine skrbeti za obstoj in tudi za nadaljnji razvoj slovenske manjšine.

Skladatelju Stanku Premrlu so odkrili spominsko ploščo

V nedeljo, 4. t.m., se je v Podnanosu (Šembidu) na Vipavskem zbrala velika množica ljudi, da bi prisostvovala slovesnemu odkritju spominske plošče domačinu skladatelju msgr. Stanku Premrlu (1880 - 1965). Glavna zasluga za postavitve te plošče gre Klubu starih gorških študentov, pobudo pa je podprla tudi krajevna skupnost iz Podnanosa. Slovesnost pred skladateljevo rojstno hišo je odprl predsednik kluba, 85-letni Franc Gorkič iz Vrtojbe, ki je pozdravil prisotne, še posebej pa Franca Premrla, Stankovega brata in očeta heroja Janka Premrla - Vojka ter dve njegovi sestri.

Kot prvi govornik je nastopil g. Berlot iz Tolmina, ki je nekdanj pel v stolnem pevskem zboru v Ljubljani, v času, ko ga je vodil skladatelj Stanko Premrl. Poudaril je, da je vse njegovo delovanje, tako na glasbenem kot na dušnopastirskem področju imelo en sam cilj, to je služiti svojemu narodu. V drugi točki sporeda so prebrali govor, ki ga je pripravil slovenski orgelski mojster prof. Hubert Bergant iz Nove Gorice. V njem je predvsem osvetlil skladateljsko delo in osebnost msgr. Premrla, ki ga je odlikovala izredna delavnost ter dobro poznavanje modernih glasbenih tokov v začetku našega stoletja. Njegove skladbe so dokaz, da se tudi z zmerno uporabo modernega glasbenega izraza lahko ustvarja pomembna glasba, je zaključil prof. Bergant. Dr. Danilo Švara, profesor na glasbeni akademiji v Ljubljani, je s toplimi besedami obudil nekaj osebnih spominov na pok. Stanka Premrla, ki je do leta 1945 predaval kompozicijo na ljubljanskem konservatoriju. Domačin iz Vipave Jožko Premrl pa je seznanil prisotne še

z nekaterimi drugimi osebnostmi s tega konca Primorske, pomembnimi za slovensko kulturo.

Na nedeljski slovesnosti v Podnanosu so nastopili z recitacijami šolski otroci iz Vipave, nekaj pesmi pa so zapeli moški pevski zbor »Srečko Kosovel« iz Ajdovščine, mešani pevski zbor iz Vipave in zbor semeniščnikov iz Vipave, ki jih je vovril prof. Tone Požar. Ludvik Zorzut je prebral svoje šaljive priložnostne verzice, nato je ponovno spregovoril Franc Gorkič in zaključil uspelo slavje.

—o—

Piloti svetovnih letalskih družb odločno terjajo temeljite varnostne ukrepe, ki naj bi nje in potnike obvarovali pred vedno pogostejšimi nevarnimi avanturami ekstremističnih skupin.

Te dni gostuje v Kranju Stalno gledališče iz Catinie v Italiji s Pirandellovo komedijo »Liola«.

—o—

Odločno stopiti na prste

(nadaljevanje s 1. strani)

Almirante si je s to nedeljsko izjavo snel volilno krinko, s katero je hotel prikazati volivcem mirno, urejeno in demokratično politično akcijo svoje stranke. In to v nasprotju s kolegom Caradonno, ki pa je že tedaj pokazal svoje prevratniške načrte. Postavlja se tako vprašanje, kako naj se stranka s takimi načrti vključuje v težek proces zrele politične rasti. Če pa stranka tej rasti nasprotuje in jo omejuje, je naloga odgovornih organov, da ji njeno delovanje preprečijo. In prav v to smer gre zahteva vseh italijanskih delavskih organizacij in demokratičnih političnih skupin.

— E, Jakec moj, tle ne bo neč dobrega. Ledje so zmiram bol devji jn zdej bombe jn eksplozije jn atentati jn vse sorte grejo kar naprej. Zmiram več je tega. Tu se mi neč ne dopade.

— Tudi meni se ne dopade ma je taku. Je treba tudi tu vzeti račun napredka.

— Jakec, ne stoj mi govort od napredka. Jest še zastopem, če kašen kašnega poče zatu ke ga ne more videt, zatu ke ga sovraže, zatu ke mu je naredu slabo (ali vsaj misle, de mu je). Čeglih mislem, de ni prou jn tudi de ni potreba anga, ke drugače misle ku ti, de ga moreš nečko ubit. Jest rečem, de tudi tu ni prou. Ma vsaj zastopem, de jema, dober al slab razon, de nardi tudi kej tašnega. Ma zdej so začeli ubivat ledi kar taku, od kraja. Denmo reč, tista eksplozija tam pr Sovodnjah: nobeden ni mogu znat, kadu bo zgebu življenje pr tistimi avti. Tudi tisti ne, ke so tisti avto nastauli. Vsak be biu lahko šou vrtat okuli tistga avtomobila. Če be biu ti, pasau tam, be biu morbet tudi ti radoven jn be blo razneslo tebe. Videš, taku je ta reč.

— Jemaš prou. Tu je že taku zverinsko, de se mi zdi, de delajo tašne reči samo norci.

— Kepej ku norci. Ma ne ta pravi norci, ma morbet kašni ke jamajo kašne strupe; tisto mariuano al hašiš al kej jest znam. Zatu ke s tistimi strupi se ti počasi zmeša. Jn pole so tudi taki, ke ne delajo neč, so

pouhni soudou, so že vsega siti jn ne znajo, kej be delali. Jn taku se jegrajo ses tritolam jn so kontenti samo de poče jn de gre kej u left.

— Znaš, Mihec, de mene se zdi, de za jemet zmešano glavo ni nanka potreba tisteh hašišov. Vidi ke ledje, posebno mladi, podivjajo tudi s kašno moderno muziko. Sej je že blo u časnikah, kaku so pr kašnemi tašnemi koncerti razbili kašno dvorano, se steli jn taku naprej.

— Ma jest be skori reku, de so ledje zleht tudi zastran živeža. Sej pravejo jn pišejo, de je povsod sam strup. U mesi, u sadji, u mleki je povsod samo diditi jn svinc jn vse sort strupov. Pole glih tašni strupi so u zraki jn u vodi jn kamer se obrneš. Jn pole vsi tisti strupi pridejo u kri jn pole tudi u možgane jn pole možgani funkcionirajo taku koker ke funkcionirajo. Zatu ke če ješ strup, če dihaš strup si pole ceu zastruplen jn tudi tvoja pamet. Jn kej si češ čakati od zastruplene pameti?

— Ja, tu kar praveš je namalo čudno, ma be tudi znalo bet res. Vidi, denmo reč, od tolkega strašanskega napredka smo vre pršli taku daleč, de se nanka ne moremo jet kopat u murje. Zdej se greš kopat samo na suho, samo na sunce. Če bomo še naprej taku napredovali, bojo jutre prepovedali tudi jet na zrak, zatu ke bo tudi zrak preveč strpen. Jn tudi na tiste tube u Barkoli so se zmislili šele zdej, ko je pršu cajt za se kopat. Prej ni nobeden neč mislu.

— Najbrž jemajo tudi pr komuni vre nekej diditija u možganah jn jem bol počasi funkcionirajo.

Ob smrti Andreja Budala

Včeraj zjutraj je vso primorsko slovensko javnost pretresla žalostna novica, da je po krajši bolezni umrl pisatelj in šolnik doktor Andrej Budal. S tem imenom je združen dober kos naše kulturne in politične zgodovine ter tudi slovstvenega ustvarjanja.

Pokojnik je bil po rodu Goričan, domačin iz Standreža, ki mu je dal častno mesto v svojih delih. Po prvi svetovni vojni je Budal nastopil profesorsko službo v Gorici, potem v Vidmu, nekaj časa je predaval tudi na visoki šoli Ca' Foscari v Benetkah. Natančni, pošteni in dobri profesor je veljal kot široko razgledan znanstvenik in slovstvenik. Znani so njegovi prevodi iz italijanščine in njegovi spisi, ki so povečini izhajali v založbi Goriške Matice, ki ji je s pokojnim profesorjem Pavlico in Bevkom soustanovitelj in sourednik.

Budal je bil že na tem, da bi ga imenovali za šolskega skrbnika na Goriškem. Po drugi svetovni vojni se je nastanil v Trstu, kjer se je njegova roka poznala pri vseh kulturnih ustanovah, od založb do tiskarne, do Slovenskega gledališča in knjižnice. Neutrudno je teklo njegovo pero v skromni sobi njegovega stanovanja, delal in ustvarjal je še do začetka pomladi.

Včeraj pa je zanj prišla — in prišla za večno.

r. b.

+ Ferdinand Ferluga

V tržaških slovenskih krogih je te dni bridko odjeknila vest, da je po kratki bolezni odšel s tega sveta upokojeni didaktični ravnatelj slovenskih osnovnih šol Ferdinand Ferluga. Bil mu je 71 let. Žalostna vest o njegovi smrti je prišla nepričakovano, saj smo ga še do pred kratkim videvali na vsaki kulturni prireditvi, ga srečavali na ulici ali v kavarni in se z njim vedno radi pomenkovali, kajti bil je do zadnjega poln pobud in predlogov ter je z vsem srcem spremljal kulturno in politično dogajanje v naših krajih.

Ferdinand Ferluga je bil učitelj in vzgojitelj »starega kova«, kar pomeni, da je svoj poklic pojmoval predvsem kot poslanstvo, ki ni in ne more biti omejeno le na golo odbrenkanje po zakonu določenih učnih ur, temveč zahteva zavzetost celega človeka. Čeprav je pripadal starejši generaciji, je imel posluh za sodobne pedagoške prijeme, se pravi, da ni zaostajal za časom. V tej zvezi je treba omeniti, da je vse do svoje upokojitve vodil oddajo »Radio za šole« in bil njen glavni pobudnik.

Svojo veliko ljubezen do narave je kazal med drugim s tem, da je bil priznan čebelar; bil pa je tudi eden prvih učiteljev na Primorskem, ki je uvajal tako imenovano šolo v naravi. Skrb za mladino ga je nagibala, da je aktivno sodeloval v Slovenskem dobrodelnem društvu in tudi pri drugih prosvetnih organizacijah; v Rojanu, kjer je bil doma, pa se je živo zanimal za tamkajšnje pogrebno društvo.

S težkim srcem se poslavljamo od tega našega poštenjaka, čigar delo zasluži vse priznanje. Posebno ga bodo pogrešali pri Sv. Ivanu, kjer je kljub upokojitvi redno in aktivno sodeloval v okviru Društva staršev osnovnošolskih otrok in kjer je tudi dolga leta kot ravnatelj odlično vodil šole, ki so mu bile poverjene.

Proti politiki tržaške kurije

Z nekakšnim zadoščenjem smo ugotovili, da se tudi v italijanskem delu vernikov tržaške škofije nekaj premika v nasprotju z večdesetletno prakso pasivnega sprejemanja in morda tudi odobravanja vseh sklepov tržaške kurije in zlasti njenega škofa msgr. Santina.

Katoliška delavska organizacija ACLI, zveza katoliških visokošolcev FUCI ter skupina »Proposta«, ki povezuje mlajše duhovnike, so namreč prejšnjo nedeljo izdala letak, v katerem ostro kritizirajo vlogo in pisanje tržaškega škofijskega glasila »Vita nuova«. Že nekaj let sem namreč ta tržaški tednik povezuje ljudi, ki se zavzemajo za najbolj konservativne in desničarske odnose v tržaškem in državnem političnem prostoru, zlasti pa nudi streho tistim nacionalističnim prenapetežem, ki so v zadnjem času zagnali vik in krik o »coni B«. Pri vsem tem pa je še najbolj nedopustno to, da škofija ščiti te »malenkostne in pristranske koristi določene struje ali stranke pod krinko krščanskega gledanja na stvarnost«.

Podobne težnje tržaškega škofa in njegove kurije sicer niso nekaj novega, saj so zelo jasno prišle do izraza v dobi fašizma in malo manj očitno (zato pa tembolj podtalno) v vseh povojnih letih. Prav isti desničarski krogi tržaških političnih prenapetežev so lansko leto zbirali podpise za Vatikan, naj bi škof Santin ostal na svojem mestu tudi po 75. letu starosti, kar je seveda Vatikan rade volje sprejel in »prosil« škofa Santina, naj ostane na svojem mestu zaradi delikatnega položaja njegove škofije (tržaško-kopske seveda) in zaradi njegovih izrednih zaslug.

V tistem času smo zvedeli, da so tudi nekateri slovenski verniki pomagali zbirati podpise tržaškim nacionalistom za »ohranitev reda«. Mislimo, da je njihova neodgovornost pred zgodovino in pred cerkveno skupnostjo zelo velika.

Naš list se je v vseh povojnih letih zavedal

V četrtek 15. t.m. ob 20.30 bo nastopil v svetovansko Marijinem domu

PEVSKI ZBOR »JACOBUS GALLUS«

Izvajal bo skladbe Gallusa, Palestrine, Čajkovskega, Karla Pahorja, ameriškega skladatelja Noble Caina in priredbe slovenskih ljudskih in drugih pesmi.

Kulturni krožek Devin - Štivan in Glasbena matica iz Trsta priredita v soboto, 10. junija, ob 21. uri v prostorih otroškega vrtca v Devinu

NASTOP GOJENCEV ŠOLE GLASBENE MATICE IZ DEVINA - NABREŽINE

Na sporedu so klavirske, harmonikarske in violinske skladbe. Ker je to prvi nastop mladih glasbenikov v Devinu, smo prepričani, da bo udeležba polnoštevilna.

Vstop prost!

Vljudno vabljeni!

Danes je preminil

DR. ANDREJ BUDAL

naš nekdanji dolgoletni upravnik

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Trst, 7. junija 1972.

krivičnega položaja, v katerem se nahajajo slovenski verniki tržaške škofije in je to v številnih člankih tudi jasno povedal. Zlasti pa je bil zelo jasen ob možnosti odstopa škofa Santina. Premišljen in odločen protest je prišel zlasti iz vrst mladih slovenskih kristjanov. (To naj bo tudi kot pojasnilo Primorskemu dnevniku, ki se v petkovi številki čudi nad molkom slovenskih vernikov). Morda je bil naš glas tedaj preveč šibak, morda bi že takrat morali iskati več stikov z naprednimi krščanskimi organizacijami pri italijanskih someščanih. Toda različna zanimanja, drugačna pripravljenost in odprtost ter povsem različna duhovna usmerjenost niso privedle do tesnejšega sodelovanja. Morda bo po tem njihovem odločnem koraku več možnosti za skupen nastop proti nezdravim odnosom, nekrščanskim oprijemom in zgrešeni politiki tržaške kurije. it.

—o—

V NEDELJO BLAGOSLOVITEV BARAGOVEGA DOMA V RICMANJIH

V nedeljo, 11. t.m., bo v Ricmanjih slovesno odprtje in blagoslovitev Baragovega doma. Ob 17. uri bo v župni cerkvi zahvalna služba božja, ob 18. uri pa bo sledil obred blagoslovitve doma in kratek kulturni program. Na slovesnosti bo prisoten vicepostulator za beatifikacijo škofa F. Baraga dr. Vilko Fajdiga iz Ljubljane. V novih prostorih bosta dobila svoj začasni sedež tudi Vzhodni dom ali Ekumenski center in Apostolstvo Sv. Cirila in Metoda iz Trsta.

IVANA MLJAČ PREJELA PRVO NAGRADO

Nedvomno kvaliteto slovenske šole je ponovno dokazal uspeh, ki ga je prejšnjo nedeljo v Bologni doživela Ivana Mljač, ko je med hudo svetovno konkurenco dosegla prvo mesto ex-aequo skupaj z neko Japonko v risanju na temo: Mir in bratstvo med narodi, in sicer v razredu predšolskih otrok.

Tega tekmovanja, ki ga je priredil zavod »Antoniano« iz Bologne v sodelovanju z dnevnikom »Il Resto del Carlino« ter drugimi ustanovami, so se udeležili otroci iz 51 držav s skupno nad 60 tisoč risbami. Nekaj izrednega je bila razstava, ki so jo na bolonjskem velesojmu priredili ob tej priliki. Razstavili so le najboljše dela. Nekatera so prave umetnine.

V nedeljo je bila slovesnost, na kateri so nagradili zmagovalce. V velesojmski dvorani se je poleg oblasti zbralo nad tri tisoč oseb. V začetku in ob zaključku slovesnosti je pel otroški zbor Antoniano, ki ga veliko naših malih pozna po televizijskih oddajah.

Velik del zaslug za tako pomembno uveljavitev Ivane Mljač, kajti to je že druga taka nagrada v nekaj mesecih, gre prav gotovo učnemu osebju v otroškem vrtcu pri Sv. Ivanu v Trstu: učiteljicama Valeriji Magajna in Feliciti Vodopivec. Obema je časopis »Il Resto del Carlino« dal v priznanje posebno plaketo.

Pisma uredništvu:

Spoštovani gospod urednik!

Vladimir Vremec je v zadnji številki Vašega cenjenega tednika obtožil mene in druge v organizaciji, kateri predsedujem, da odpiramo pisma, ki so naslovljena nanj, in da ta pisma s svinčnikom komentiramo. (!) Ne vem, kako si gospod Vremec predstavlja neko ETIKO. Zase in za vse tiste, ki imamo dostop do poštnega predala v ulici Donizetti 3 (to je na sedežu Slovenske prosvete), pa si upam trditi in pričati, da prav dobro vemo, kaj je to pisemska tajnost. DA BI PISMA DRUGIH PODČRTAVALI — to pa je vrhu vsega še očitke omejenosti. Gospod Vremec bi si kot poštenjak in olikan javni delavec takih očitkov ne smel dovoliti. Predvsem pa bi se lahko prej prepričal, KDO JE NJEGOVO PISMO ODPRL. Gospod Vremec namreč dobro ve, da je vso svojo pošto dobival v SVOJI omarici, čeprav je oba urednika tudi po več mesecev nista dvigala. Toda ali ni gospod Vremec prejel inkriminirano pismo od svojega sourednika (verjetno dr. Lokarja) — kot sam trdi — oziroma od svojega »uredniškega kolega«, kot se on evfemično izraža?... Glede Udetovega pisma pa samo to: Če se bo gospod Vremec potrudil in če bo v svojo omarico dobro pogledal, ga bo morda tudi našel. Toda zaradi svoje površnosti (in površnosti svojega »uredniškega kolega«) nikakor ni upravičen metati »temne madeže« na druge. Vendar: Gospod Vremec je to nečedno polemiko po časopisju začel, jaz bi jo rad sklenil. Zato mu preko Vašega uglednega tednika sporočam, da si lahko poišče poštni predal na drugem mestu, če mu to prija, zakaj nam gotovo ni do takega sodelovanja, podtikanja in krivičnega obtoževanja. Takega načina dela nismo vajeni in si ga ne želimo.

Marij Maver

Spoštovani gospod urednik,

bodite tako ljubeznivi in objavite to moje pismo, ki se nanaša na pismo odgovornega urednika »Mosta«, objavljenega v Vašem cenjenem tedniku 1. junija.

Predvsem bi pripomnil, da se ne »Zaliva« ne mene ne tiče novica, da ima odgovorni urednik »Mosta« težave z nabiralnikom v ul. Donizetti. Vsekakor bi rad s tem v zvezi za bralce »Novega lista« v Sloveniji razložil, da je v zgoraj omenjeni ulici sedež katoliške prosvete.

Nadalje se avtor pisma pritožuje, ker je Lojze Ude pooblastil »Zaliv«, da je objavil njegovo pismo odgovornemu uredniku »Mosta«; vendar je imel Lojze Ude pravico svoje pismo objaviti, potem ko je računal, da je naslovnik pismo prejel. Pa to bi lahko storil, tudi če bi na svoje pismo dobil odgovor.

Potem se odgovorni urednik »Mosta« sprašuje, kako da se nisem »obvladal« in dal mlajšemu človeku zgled kulturnega pisanja. Kolikor vem, je doslej veljalo, naj mlajši izkazuje spoštovanje ali vsaj neko skromno mero dostojnega vedenja do starejšega, če seveda želi, da bi bil starejši do njega dostojen. Zahtevati nasprotno, je kakor če bi kristjan pričakoval od pogana zgled krščanske etike, sam pa ravnal po pogansko. A v tem primeru ne gre samo za dostojnost in kulturo. Kdor človeka, ki se od časov fašizma in nemških taborišč do danes upira diktaturi, primerja z Brežnjevim, lahko pričakuje samo tak odgovor, kakršnega tak absurd zasluži.

Odgovorni urednik »Mosta« zatem trdi, da je hotel v članku »povedati, da je nedopustno klicati 'višjo inštanco' na pomoč takrat, ko gre za osnovno človekovo pravico.«

To je zelo lepo. In s tem se lahko vsak strinja. Ravno zavoljo tega sem v »Zalivu« odgovornega urednika »Mosta« vprašal, kje in kdo od idejnih na-

(Dalje na 7. strani)

Zločinski atentat

Gorica in vsa okolica je še vedno pod vtisom zločinskega atentata na cesti pri Petovljah.

Skoro vsa dežela se je z iskrenim občutjem poslovila od treh umorjenih orožnikov na njih veličastnem pogrebu v Gorici. Prisotni so bili tudi zastopniki različnih slovenskih organizacij in slovenski župani dr. Legiša iz Nabrežine, Češčut iz Sovodenj, Jarc iz Doberdoba ter Klanjšček iz Steverjana. Na Travniku in vzdolž Korza do spominskega parka je spremljalo pogreb več stotisoč oseb.

Še vedno se slišijo govorice oseb, ki so malo pred eksplozijo avtomobila ali takoj po njej šle mimo kraja zločina. Neka gospodična iz Sovodenj je šla s fantom nekaj minut po eksploziji skozi Petovlje. Prizor, ki se ji je nudil ob razmesarjenih truplih, zvitem železju in razkopani cesti, jo še sedaj hudo pretresa. Spominja se nekega karabinjera blizu razbitega avta, ki je od groze tulil v joku in neprestano hodil sem ter tja.

Po goriški Livadi pa se ljudje menijo o sosedu — mladeniču, kateremu so neznanci ukradli avto, ga napolnili z eksplozivom in ga zapeljali kot smrtno past na cesto pri Petovljah.

Zločince obsojajo vsi brez izjeme in jim privoščijo najhujše kazni, ki so primerne za podle izvrške človeštva. Saj pri tem zločinu in pri vrsti podobnih dejanj, o katerih beremo vsak dan, ne gre za osebna obra-

čunavanja, niti za idejna nasprotja, še manj za odkrit boj dveh taborov, marveč za tajne organizacije, ki se hočejo s sejanjem preplaha in panike polastiti oblasti, verjetno ne samo v naši republici, temveč tudi v drugih evropskih državah.

Zato se policijske oblasti vseh vrst trudi-jo z vso vneto in znanstveno tehniko, da bi našle vsaj eno nit, ki bi jih pripeljala do sledov atentatorjev na Goriškem, v deželi, kjer je bil dosedaj v tem pogledu mir in ki ima izjemen položaj na meji dveh narodov. Nekateri skrajneži so že razlagali, da je bil atentat pod slovenskim Krasom napad iz nacionalistične mržnje. Pa jim ni uspelo, čeprav so potuhnjeno, modrijansko govorili v zvezi med črno in rdečo skrajno fronto, seveda »ščiavarsko«. Oblast je razpisala veliko nagrado 30 milijonov lir tistemu, ki bi odkril kako sled za zločinci.

V torek je radio ves dan oddajal posneti telefonski razgovor med neznancem in orožniško postajo, ki je izvalil karabinjersko izvidnico k usodni avtomobilski pasti. Večina poslušalcev je mnenja, da je bil to glas mladega človeka, ki je govoril furlansko italijansko narečje, kakršno uporabljajo v krajih zahodno od Vidma. Preko teh sledov oblasti še niso prišle in vedno gostejša tema ovija zločinski atentat. Jočejo pa matere, žene in nedolžni otročiči umorjenih žrtev, čuvarjev javnega reda in varnosti. Zato vpije njih kri še bolj po maščevanju in iztrebljenju zločincev, ki ogrožajo mirno sožitje državljanov.

—

TRIJE ZLATOMAŠNIKI

Letos bodo praznovali jubilej zlate maše trije duhovniki na Primorskem.

Obhajali ga bodo v mesecu juniju: profesor Ivan Vrečar, dolgoletni katehet na slovenskih srednjih šolah v Trstu, drugi je msgr. Natal Silvani, nekdanji župnik v Barkovljah in potem dekan na Opčinah, tretji zlatomašnik pa je župnik in dekan v Kobaridu Ludvik Likar.

Vsem trem, ki so petdeset let orali v vinogradu Gospodovem, voščimo zdravja in volje, da bi svoje plodno delo še nadaljevali.

Mernik

Tudi turizem se razvija

Že dolgo časa nismo brali v vašem listu kaj novega iz krajev pod zapadnim briškim robom, ob rečici Idriji.

Odkar so uredili asfaltirano cesto od Dolenj do Mernika in naprej, se je tok nedeljskih izletnikov usmeril tudi v Mernik in na Skriljevo, kjer slovita slasten pršut in dobra kapljica. Cenijo jo zlasti Videmčani in Tržičani, poleg pomladne cvetoče in poletne senčne lepote te okolice.

Pa tudi podjetni domačini znajo privabiti tuje z lepo urejenimi gostišči in restavracijami. V Merniku so tri sodobno opremljene restavracije, ki nudijo izletnikom in turistom vse udobnosti. V Skriljevem sta tudi dva dobro opremljena gostinska obrata, ki skoraj ne moreta več zadostiti številnim nedeljskim gostom. Pod Skriljevim je že skoro zgrajeno razkošno gostinsko poslopje s podporo in posojilom deželne uprave. Smola pa je ta, da zaradi nekaterih okoliščin obrat še ne deluje.

ZA FURLANSKO UNIVERZO

V pripravi je zakon o preureditvi šolstva, zlasti univerz. Po novem načrtu univerze ne bodo smele imeti ločenih fakultet v drugih mestih. Potemtakem tudi v Vidmu ne bi mogla več obstajati jezikoslovna fakulteta, ki je sedaj del tržaške univerze.

Videmska javnost in seveda še posebej slušatelji te jezikoslovne fakultete se razburjajo in postavljajo nove zahteve. Že v prihodnjem šolskem letu, tako terjajo, naj se odprejo v Vidmu vsaj še štiri nove diplomске smeri, Te bi ne bile več odvisne od Trsta, ampak bi bile popolnoma samostojne in tako postale temelj nove furlanske univerze.

ŠOLSKE RAZSTAVE

Kot je že navada, bodo tudi letos šolarji in dijaki nekaterih naših učnih zavodov v Gorici pokazali uspehe svojega truda na zaključnih razstavah.

Učenci osnovne šole v Solskem domu (ul. Croce) bodo odprli svojo razstavo risb in ročnih del v soboto ob deseti uri dopoldne. Odprta bo do 17. ure, v nedeljo pa od 9. do 12. in popoldne od 16. do 19. ure. Solsko vodstvo vabi starše in prijatelje naše mladine, da si ogledajo razstavo.

Tudi ravnateljstvo slovenske enotne srednje šole v Gorici, ulica Randaccio 10, obvešča, da bo v šolski telovadnici od 10. do 15. t.m. razstava likovnih del najrazličnejših vrst.

Ukve

POMEMBNA SLOVESNOST V KANALSKI DOLINI

Na dan Sv. Rešnjega Telesa je bila v Ukvah v Kanalski dolini procesija, ki se je je udeležila velika množica domačinov. Slovesnost je nekoliko motilo slabo vreme, vendar je kot celota dobro uspela, za kar ima velike zasluge tudi domači cerkveni pevski zbor, ki je sodeloval s petjem slovenskih nabožnih pesmi. Istega dne so v okviru nagradnega izleta skupno s svojimi materami odšli na bližnje Sv. Višarje strežniki iz Boljunca. Na žalost se je vreme popoldne še nekoliko poslabšalo in je na tej znameniti slovenski romarski postojanki celo snežilo, kar je za mesec junij res nekoliko nenavadno.

ZAKLJUČNE ŠOLSKE PRIREDITVE IN RAZSTAVE

Didaktično ravnateljstvo v Nabrežini vabi starše in ljubitelje mladine na zaključne šolske prireditve in razstave ročnih del ter risb v vseh šolah, ki spadajo pod njegovo pristojnost. Objavljamo urnik prireditev po naslednjem vrstnem redu:

V Nabrežini bo zaključna šolska prireditev 13. t.m. ob 11.30, razstava pa 11. t.m. od 9. do 12. in od 16. do 19. ure.

V Štivanu bo razstava odprta 11. t.m. od 9. do 12. in od 16. do 19. ure.

V Medji vasi bo šolska prireditev 10. t.m. ob 20. uri, razstava bo istega dne od 19. do 21. ure in tudi 11. t.m. od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

V Devinu bo razstava ročnih del 11. t.m. od 9. do 12. in od 16. do 19. ure.

V Cerovljah bodo zaključek šolskega let proslavili 18. t.m. ob 18. uri, razstava pa bo na ogled istega dne od 9. do 12. in od 16. do 19. ure.

V Mavhínjah bo šolska prireditev 10. t.m. ob 11.45, razstava bo 17. t.m. od 16. do 19. ure, 18. t.m. pa od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

V Slivnem bo razstava šolskih izdelkov 11. t.m. od 9. do 12. in od 16. do 19. ure.

V Zgoniku bo zaključna šolska prireditev (tudi za Salež) 10. t.m. ob 17. uri, razstava bo istega dne od 17. do 20. ure, 11. t.m. pa od 10. do 12. in od 16. do 20. ure.

V Gabrovcu bo razstava ročnih del na dan zaključne šolske maše, to je 24. t.m. od 9. do 12. ure.

V Brišičkih bo razstava prav tako na dan zaključne šolske maše, to je 24. t.m. od 9. do 12. ure.

—

Slovenski jezikoslovec dr. Anton Bajec praznuje 75-letnico rojstva. Slavistična revija je s posebno številko počastila ta jubilej.

Kakor poročajo, bosta ob bližnjem evharističnem kongresu v Vidmu tudi dve slovenski prireditvi, ena v Vidmu, druga pa v Čedadu. Podrobnosti še niso znane.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Nov poskus pri »Literarnih vajah«

Pred kratkim je izšla zadnja številka letošnjega letnika Literarnih vaj. Ta številka se precej razlikuje od vseh ostalih že po obliki, zlasti pa po vsebini. Morda je prav zaradi tega marsikdo s posebnim zanimanjem segel po njej in jo tudi v celoti prebral. Menda se je po dolgih letih, odkar ne sodelujem več pri tej reviji, tudi meni to prvič primerilo.

Snov, proza in pesmi, ki so bile vedno precej nehomogeno pomešane med seboj in tedaj niso dajale listu zaokrožene in urejene oblike, se tokrat lepše in jasneje predstavijo bravcu v rubrikah z naslovi: pesmi, proza, razmišljanja in šola. Zlasti ti dve zadnji sta novost za Literarne vaje. Pisci so se skušali iz svojega, to je izključno mladinskega zornega kota približati argumentom, ki zanimajo predvsem mlade, se pravi listi del bravcev Literarnih vaj, katerim je list prvenstveno namenjen. Tak je razgovor o gledališču, sestavek o lahki in klasični glasbi, članek z zdravniško tematiko in spet razgovor, oz. odgovori na vprašanja maturantom, kakšen je njihov odnos do pošolskega življenja in pa seveda povezanost med šolo in življenjem. Podobno tematiko obravnavata tudi sestavka, ki govorita, kako uresničiti razredno skupnost in kakšen naj bi bil skupinski pouk. Mislim, da je velika prednost teh članok, da so pisani sproščeno in prostodušno, brez mučnega profesorskega usmerjevanja.

Končno lahko rečem, da sem držal v rokah takšno številko, kot smo si jo že v šolskih letih vsi bolj ali manj želeli. Namreč revijo, ki naj bi ne bila samo prostor za bolj ali manj sentimentalno preizkuševanje svojih literarnih sposobnosti. Seveda, že zato, ker so marsikoga pripravile do tega, da se je poskušal v bolj sproščeni in vedno bolj opiljenem pisanem govoru, so Literarne vaje v svojih 23 letih vsekakor opravile pomembno vlogo. To kar smo njenim urednikom tu pa tam poočitati je dejstvo, da so v vseh teh desetletjih skrbeli le za estetsko raven pisanja, vse premalo pa za določena družbena dogajanja in za občo mladinsko problematiko, ki je ni malo. S tem bi Literarne vaje dobile vse globljo in vse pomembnejšo vlogo pri vzgoji mladih literatov. Privzgojili bi si kritičnega duha, predvsem pa samostojnih pogledov, ocen, preverjanj in zaključkov. Vedno sem bil mnenja, da nadaljuje s pisanjem tako malo literatov, ki gredo skozi to tržaško srednješolsko revijo, prav zaradi neustreznosti in premalo vabljive in vznemirljive vsebine tega literarnega lista, ki v srednješolskih klopih vzbuja mlade k literarnemu delu. Saj uredniki te številke sami ugotavljajo dejansko nepripravljenost, ker »pisano razmišljanje ne more biti dobro, če ni sad dolge vzgoje.« In malo dlje: »Zato je napor za boljše Literarne vaje napor dijakov, ki pričakujejo in potrebujejo sodelovanje profesorjev.«

V tej številki, kot sem omenil, sta objavljeni tudi dve anketi in sicer o gledališču in o vstopu maturantov v novo življenjsko okolje. Zamisel ankete je zanimiva in posrečena, ker je tak zapis še najbolj neposreden stik z miselnostjo mladih, z njihovimi pogledi, z njihovo kritiko. Iz obeh zapisov se odraža dokaj zrela in celo programatična slika mladih sodelavcev. Morda bi bilo prav dalje razvi-

jati tako povezavo med bravci Literarnih vaj. Obema anketama pa manjka ob koncu zaokrožen povzetek izraženih misli in glavni predlogi, ki so prišli na dan.

Tako v proznih sestavkih (Radovič, Sancin), kot v pesmih (Rebulova, Pangerc, Gerlančeva) je z veseljem opaziti večji globinski pristop k osnovni bivanjski človeški tematiki. Sploh pa je razveseljivo dejstvo, da so se mladi odločili za ovrednotenje človeka; tako sem po dolgih letih branja Literarnih vaj prvič opazil, da sedanjim mladim piscem človek ni le predmet opisovanja, ampak glavni subjekt dejanja in to je vsekakor razveseljiva ugotovitev.

Morda so se tokrat uredniki prav zaradi take drugačne številke lista odločili za dokaj programatično prvo stran. Pod linorezom, ki prikazuje izčrpanega človeka v puščavi, ki se s kretnjo upanja požene naprej je objavljen Kocbekov prevod Holubove pesmi V spomin Jana Palacha.

Sploh pa je tudi oblikovno ta številka okusna in skrbno opremljena. In kot pravijo mladi uredniki: »Naj bi ta dijaški list postal verno ogledalo, kar zmora slovenska šola, naj bi bil to odraz angažiranosti v vsakem smislu. To je naš predlog: čakamo odziva na to in vaših mnenj o tej številki in o prihodnosti.«

Vsekakor razveseljivo. Vprašanje je le, ali bodo mladi srednješolski literati, kljub vsem neprijetnostim vztrajali pri tej odločitvi in ali bodo našli med svojimi profesorji dovolj vzpodbude in opore za tako novo pot. Zlasti pa se postavlja vprašanje, ali bodo dosednji uredniki lista razumeli zahteve in želje mla-

dih in končna posodobili obliko in vsebino Literarnih vaj. Toda vsiljuje se mi neprijeten občutek, da bo v glavnem ostalo pri tem enkratnem poskusu in da bodo tako naše Vaje ostale na nivoju domačih nalog in bolj ali manj umestnih strnih src. Da obstaja ta nevarnost kaže že pripomba uredništva na zadnji strani platnic: »Ker je Znanstveni licej zasedel to številko, je ostalo nekaj prispevkov iz drugih šol v uredniškem predalu za prihodnji letnik.«

Kakšen bo torej prihodnji letnik?

i. t.

GORIŠKI JUNIJSKI DNEVI - OBETAJOČ ZAČETEK

V Novi Gorici so letos prvič priredili t.i.m. »Goriške junijske dneve«, z namenom, da bi poživili kulturno dejavnost tudi v poletnem času, v katerem običajno vlada mrtvilo. V okviru te pobude se je že zvrstilo nekaj kulturnih prireditev: prejšnji petek so v mikavnem okolju, v starinski cerkvi sv. Miklavža v Krestenici pri Kanalu, ki je postala znana predvsem po gotskem kipu svojega zavetnika iz 14. stoletja, odprli razstavo grafičnih listov Pavla Medveščka. V nedeljo zvečer je prvič nastopil pred domačim občinstvom s celovečernim koncertom Goriški komorni zbor, ki ga vodi Štefan Mavri. Prvi del sporeda je obsegal slovenske umetne in ljudske pesmi, v drugem delu pa so izvajali zanimivo skladbo »Miserere« slovenskega baročnega skladatelja Janeza Krstnika Dolarja, ob spremljavi orglarja prof. Huberta Berganta.

Poseben užitek pa se ljubiteljem glasbe obeta v soboto, 10. t.m. Tega dne bo v baziliki na Sv. gori nastopil ansambel Društva orkestrskih umetnikov Slovenije, ki deluje v Ljubljani. Sodelovala bosta tudi solista organist prof. Hubert Bergant in klarinetist Pietro Cavaliere. Na sporedu so dela Vivaldija, Haendla, Mozarta, Regerja, Messiaena in Hindemitha, dirigiral bo primorski rojak Anton Nanut. Začetek koncerta je ob 17. uri.

Branko Berčič: »Mladost Ivana Tavčarja«

Za 120-letnico rojstva slovenskega pisatelja Ivana Tavčarja je izdala Slovenska matica, katere predsednik je bil nekaj časa tudi Ivan Tavčar, obsežno monografijo o njegovem rodu in mladih letih. Monografijo, ki ima naslov »Mladost Ivana Tavčarja«, je napisal Branko Berčič. V uvodu je poudarjeno, da je preteklo že 120 let od Tavčarjevega rojstva in skoraj 50 let od njegove smrti, pa je slovenska kulturna in politična zgodovina še vedno na dolgu za monografsko obdelavo te pomembne osebnosti slovenske kulturne in politične zgodovine. Tavčar je bil namreč mož, ki je veliko vplival na razvoj kulturnega in sploh družbenega dogajanja na Slovenskem. Zato skuša ta znanstvena monografija, ki se omejuje na njegovo mladostno dobo in na začetke njegovega literarnega ter političnega delovanja, prispevati delež k postopni osvetlitvi Tavčarjeve osebnosti.

Knjiga šteje skoraj 370 strani ter je razdeljena v poglavja: Rod, Otroška leta, Srednješolska leta, Visokošolska leta in Opombe. Temu so dodane Slike in priloga ter kazalo osebnih imen.

Takoj naj omenimo, da je knjiga izredno zanimiva ne samo za tiste, ki jih zanima Tavčarjeva osebnost, ampak sploh za vse, ki hočejo spoznati nekoliko bolj od blizu slovensko kulturno in politično dogajanje v preteklem stoletju. V tem pogledu je to delo eno najbolj privlačnih, kar jih je bilo napisanih o tistem razdobju. Seznanja nas torej rekoč z vsakdanjim življenjem tedanjih ljudi, posebno dijaške mladine, v šoli, doma, v javnosti in v kulturnem dogajanju. V začetku nas avtor seznanj-

s Tavčarjevim rodom, pri čemer posega celo na antropološko in raso področje ter razlaga izvor njegovega priimka, ki ga izvaja iz nemškega priimka Deutscher. Njegov rod sledi več stoletij nazaj. Še zanimivejši sta poglavji o Tavčarjevem šolanju v srednji šoli in na dunajski univerzi, o njegovih odnosih s profesorji, med katerimi so bili tudi Nemci, o njegovih prvih pisateljskih poskusih in o njegovih prvih političnih nastopih v visokošolskih letih. Kot visokošolec v Ljubljani se je preživljal v glavnem s poučevanjem nižješolcev »po hišah za slabo plačo« in ob tem slabo živel, kakor je sam pozneje zapisal in pristavil: »Kdo ga ne pozna takovega stradanja, suhoparnega življenja! Vse je suho in prazno. Samo ti spomini na domačo vas, na domače hribe in potoke; to so kaplje, ki mu padajo od kupe veselja, katero morda drugim polni do vrha, posamezne kaplje na pustošno življenje!«

V njegovih dijaških letih je prodirala med slovensko mladino panslavistična politična ideja in zanimivo je brati, do kakšnih polemik in celo čudaških stališč je prihajalo glede tega med slovenskimi visokošolci na Dunaju. Ta ideja se je v Tavčarju borila z zvestobo slovenstvu, kajti panslavizem je zahteval, da se Slovenci odrečejo svojemu jeziku in narodnosti ter se utopijo v jugoslovanstvu. Vsekakor se lahko reče, da je ostal Tavčar v mladih letih kljub političnemu nihanju na pozicijah slovenstva.

Besedilo, ki je v jezikovnem pogledu odlično in vedno napeto, so dodane zanimive fotografije.

TEDENSKI PREGLED DOMAČEGA ŠPORTA

Zmagoslavje Borovih atletov

ATLETIKA - Deželno prvenstvo v deseterboju

V soboto in nedeljo so se deseterbojci pomerili za naslov deželnega prvaka. Naše barve so zastopali trije Borovci: Vojko Cesar, Duško Švab in Fabij Ruzzier. Cesar je še enkrat dokazal, da je najpopolnejši atlet v deželi, saj je prepričljivo osvojil prvo mesto s 123 točkami prednosti pred Dannišijem. Zelo dobro sta se odrezala tudi Švab in Ruzzier, ki sta se uvrstila na šesto oz. sedmo mesto, medtem ko je Ruzzier dosegel med mladinci tretje mesto. Lepo zmagoslavje za Borove atlete, ki so v konkurenci 22 tekmovalcev dosegli najboljši uspeh! Če k temu dodamo še, da so slovenski tekmovalci zmagali kar v šestih od desetih disciplin in da so poleg tega dosegli še eno drugo, eno tretje in eno peto mesto, lahko pohvalimo požrtvovalne atlete, ki so skozi celo zimo vestno trenirali v tej lepi disciplini, ki pa na žalost privlači zelo malo mladine.

Cesar je dosegel najboljši rezultat v skoku s palico, kjer je preskočil 4.00 m, zgrešil pa je letvico pri 4,15 m, kar bi bil nov osebni rekord. Kljub manjši nezgodi je v teku na 110 m z ovirami zasedel odlično drugo mesto s časom 16,6", v metu diska, kopja in krogla pa praktično ni imel konkurence. Edino v teku na 1.500 m je Cesar odpovedal, kar pa je razumljivo, če pomislimo, da mu ta disciplina ne prija preveč, da so se lotili naporega teka po sedmih urah tekovanja in s skoro praznimi želodci. Dobro pa sta tekla Švab, ki je osvojil prvo mesto s solidnim 4'42"7 in Ruzzier, ki se je s časom 5'3"7 uvrstil na peto mesto.

Naša edina atletska sekcija ima torej nekaj res odličnih atletov in prav bi bilo, da bi zlasti profesorji telesne vzgoje skušali usmerjati nadarjene mladince in že tudi naraščajnike v atletiko, ki jo upravičeno imenujemo kraljico športa, pri nas (tudi v Italiji) pa je pastorka.

Primerna oddolžitve

NOGOMET - Memorial S. Krasna

V nedeljo se je zaključil dobro uspeli turnir za memorial Krasne. Š. D. Breg se je na ta način najlepše oddolžilo spominu pred petimi leti preminu-

lega igralca Stanka Krasne. V zadnjem kolu sta bili na sporedu srečanja med Primorjem in Aurisino ter med Vesno in Bregom. Lestvica pa je bila pred srečanja tako sestavljena: Breg, Vesna in Aurisina so bili na prvem mestu s 6 točkami. Primorje pa je samevalo na zadnjem z dvema točkama. Odločilna je bila torej prav zadnja nedelja. Aurisina je z igrala odločno in skušala na vsak način popraviti slab vtis, ki ga je zapustila v začetku. Prepričljivo je odpravila Prosečane s 3:0, kar ne potrebuje nikakega komentarja. Vesna pa se je pred svojim občinstvom hotela maščevati za poraz v Dolini in posrečilo se ji je, da je strla odpor okrnjene postave Brežanov, ki so morali zapustiti igrišče s tretjim porazom (2:1).

Nabrežinci so torej zaslužno zmagali, saj so po skromnem začetku igrali vedno bolje in prvi dvakrat zaporedoma premagali Breg ter končno Primorje, klonili so edino Vesni, medtem ko so remizirali enkrat z Vesno in enkrat s Primorjem. Vesna je prav z zadnjo zmago dosegla drugo mesto, saj je premagala vsakega po enkrat, zgubila pa je le z Bregom. Zbrala je torej isto število točk kot sosede iz Nabrežine, vendar je Aurisina imela boljše količnik v danih in prejetih golih.

Breg je začel z dvema čistima zmagama proti Primorju in Vesni, proti Nabrežincem pa se je zataknilo in začela se je njegova pot navzdol. Nič ni pomagala še zmaga nad Primorjem, ker so v odločilni tekmi klonili dobro razpoloženim Križanom. Prosečani so precej razočarali, saj smo vsi pričakovali nekoliko več od ekipe, ki je tako uspešno zaključila prvenstvo tretje kategorije. KETNA

—o—

VOLITVE V KMEČKO BOLNIŠKO BLAGAJNO

Komisar Kmečke bolniške blagajne nam pismo sporoča, da je odločil razpis volitev upravnih in nadzornih organov omenjene ustanove za četrtek, 29. junija. Volilna sedeža bosta dva: prvi v prostorih pokrajinske Kmečke bolniške blagajne v Trstu, Korzo Italija 31, drugi pa pri občinski izpostavi na Opčinah. Vsak volilni upravičenec bo pravočasno prejel vabilo na dom.

Sodobno kmetijstvo

Majske vremenske razmere so pospešile razvoj glivičnih bolezní. Trto močno ogroža ponekod peronospora (tako v Sloveniji, manj na Tržaškem), v zadnjem obdobju pa oidij. Boj proti obema glivičnima boleznima je eden najvažnejših ukrepov, brez katerega si pridelka grozdja oziroma vzgoje žlahtne trte ne moremo predstavljati.

Glede na raznolikost lege in krajevnih klimatskih razmer je potrebno, da vsak vinar gradnik mimo poslušanja protiperonosporne službe slovenskih radijskih postaj in stika s krajevnim opazovališčem za rastlinske bolezni tudi sam opazuje bolezenske pojave ter v času, ko trta intenzivno raste, ne dela večjih presledkov med škropljenji. Proti peronospori je treba škropiti v toplem vremenu že tretji dan po dežju (navadno zadostuje škropiti v juniju, če ni tako vroče, kot zdaj, 4.-5. dan po dežju). Nevarnost okužbe obstaja po vsakem dežju ali močnejši rosi. Za škropljenje v času intenzivne rasti običajno uporabljamo organske fungicide na osnovi zineba, tako Aspor in druga sredstva. Vino-

Preprečiti razvoj glivičnih bolezní na trti

gradniki so sicer močno navezani na bakreno brozgo, kar pa gre odsvetovati, ker bakreni pripravki delno zaustavljajo rast trte. Da bi istočasno zavarovali trto tudi pred oidijem, dodamo škropivu pri vsakem škropljenju močljive žveplene pripravke (zolfi bagna-bili), tako npr. karathane ali druge pripravke. Pri škropljenju je treba paziti, da doseže škropivo tudi spodnje listne dele. Škropiti je treba torej temeljito. Boljši kot škropilnice so pršilniki (atomizerji), pri čemer pa moramo koncentracijo povečati.

Zdaj je čas, ko je treba trte braniti predvsem pred oidijem, ki napada vse zelene dele. Za razliko od peronospore se oidij pojavi le na zunanji površini rastline. Zaradi tega ima preventivno škropljenje tako velik pomen. Najbolj uspešna sredstva proti oidiju so žveplovi pripravki, ki jih navadno škropimo pred in po cvetenju grozdja, pozneje pa skupaj s protiperonospornimi sredstvi. Škropljenje močljivih žveplovih pripravkov je enostavno. Zato je tudi primerno, če ga združimo s protiperonospornim sredstvom.

PISMA UREDNIŠTVU

(Nadaljevanje s 4. strani)

sprotnikov Tarasa Kermaunerja in Dušana Pirjevca je komu kaj branil in proti komu je kdo kaj zahteval od kake politične »inštanca«. Na to razločno postavljeno vprašanje odg. ur. »Mosta« ne odgovarja, ampak celo pravi, da se v ta vprašanja Pahor ni spuščal. Zato bi rekel, da mu ni za razčiščenje, ampak za avtomatično ponavljanje pripravljenih formul; tako početje pa nikakor ni dokaz zvestobe tisti »osnovni človekovi pravici«, za katero naj bi odg. uredniku šlo.

No, da mu bom olajšal delo, predlagam, naj odgovori na tidve vprašanja:

1) Kdo je na Slovenskem idejne nasprotnike začel imenovati nevrotike, psihopate in paranoike? Kdo je o univerzitetnem profesorju Antonu Slodnjaku napisal, da so njegove teze o narodni biti »bedastoče«? Je bil to Taras Kermauner ali kdo drug?

2) Kdo izmed tako imenovanih »tradicionalistov«, kakršni naj bi bili Anton Slodnjak, Fran Zwitter, Jurij Zalokar, Lojze Ude, Alojz Rebula, Boris Pahor, Janez Gradišnik, Janko Messner itd., je kdaj in kje klical na pomoč kako politično oblast proti idejnemu nasprotnikom?

Če bo odgovorni urednik »Mosta« brez izmikanja odgovoril na tidve vprašanja, bo vsakomur jasno, kdo je hotel koga »moralno uničiti«, kdo je pisal »brez vsakega moralnega zadržka« in kdo je druge polival z »ostudno tekočino«.

Vsekakor pa je zelo zanimivo, da tako Kermauner kakor Dimitrij Rupel kakor urednik »Mosta«, ko se koga lotijo, ne izbirajo sredstev; če pa jim, ker boljšega ne zaslužijo, v njihovem slogu odbrenkaš, kar jim gre, se na mah začutijo žrtve nekulture!

Naj tržaškim bralcem »Novega lista« še razložim, da, ko se odgovorni urednik »Mosta« zavzema za nekatere ljubljanske publiciste, se ne poteguje za bojevnike-idealiste, ki bi se skrivali v ilegali ali pa morali molčati kakor nekoč Kocbek. Omenjeni publicisti imajo svojo revijo, ki jo država tako bogato subvencionira kot malo katero drugo.

Glede trditve, da omenjeni ljubljanski kulturniki pišejo v strokovne liste, ki so malo razširjeni, bi poudaril, da je Taras Kermauner označil Slodnjaka in druge zagovornike narodne biti za nevrotike — v »Knjigi'71« št. 5. Revija »Knjiga« pa je publikacija, ki jo izdaja šestnajst slovenskih založb in jo poleg zasebnikov prejema brezplačno vse knjižnice, šole, knjigarne, društva, klubi itd. v Sloveniji in zamejstvu.

Nazadnje pripombo na očitke odgovornega urednika »Mosta«, da ga nazivam doktorja. Gre za občutek. V duhovno republiko piscev namreč ne morem sprejeti osebe, ki se je nedopustno oddaljila od resnice ali pa svoje zmote ne popravi, ko se je zave.

BORIS PAHOR

Čeprav gotovo ne spadam »v duhovno republiko piscev«, mi Boris Pahor ne bo zameril — vsaj tako upam —, če si drznem pripomniti, da sem bil grenko razočaran, ko sem v zadnji številki »Zaliva« bral njegovo glosiranje na račun Vladimira Vremca, ki je med drugim naš sodelavec in prijatelj. Ne bom se tu spuščal v razmišljanje, kateri koncept slovenstva je za današnjo dejanskost primernejši, čeprav imam o tem vprašanju svoje mnenje, kot ga mora in more imeti vsakdo, komur je slovenska usoda pri srcu. Kar me pri tej polemiki hučo moti, je predvsem izrazoslovje, ki ga Boris Pahor uporablja, ko pobija Vremčeve teze. Besed, kot so »mazač, prevarant itd.«, že dolgo nisem zasledil v tukajšnji slovenski publicistiki in se mi zdi prav čudno, da jih je »obudil od smrti« prav Boris Pahor. Naš list je bil, je in bo široko odprta tribuna, toda vsakdo od naših piscev naj ve, da za takšno prozo v njem ne bo prostora. D. L.

REPEK

Piše: P. Kovač - Riše: Melita Vovk

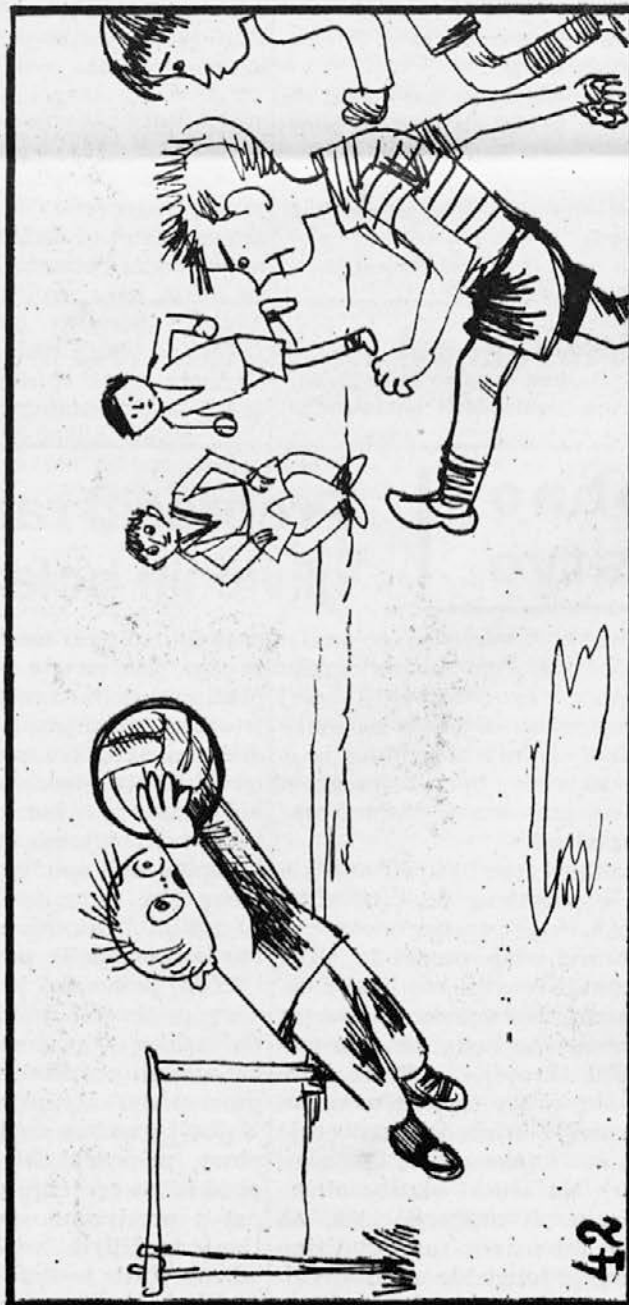
41. Ko so minile ošpice, je minila tudi zima. Najprej se je na zemljo ulil dež, potem pa je posijalo sonce in posušilo luže. Vse povsod so iz prebujene zemlje silile cvetlice, popki v živi meji so bili napeti kot majhni balončki.

Urški so bile cvetlice zelo všeč. Bile so zanj nekaj čisto novega, ker se lanskim sploh ni več spominjala. Nekaj časa jih je spletala v venčke in se lišpala z njimi.

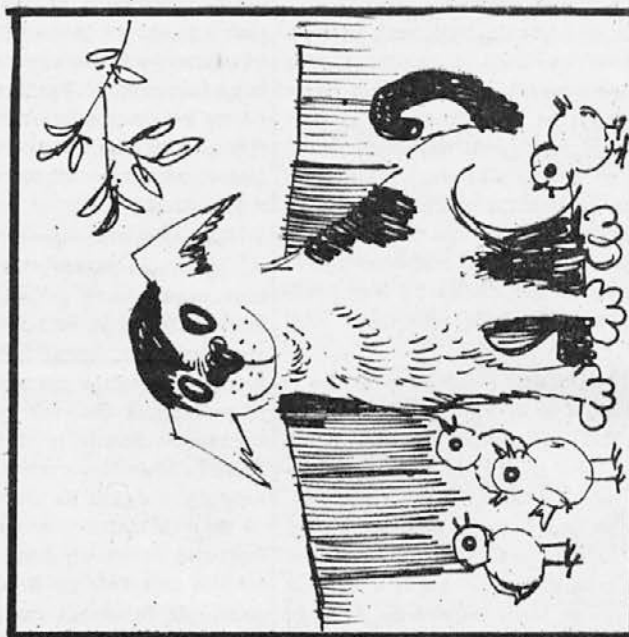
potem pa je naredila iz njih solato za medveda. Tudi Peter je bil vesel. Hodil je nabirat velike šopke cvetja za mamico, za očka, celo na teto Marijo se je spomnil. Kadar so šolarji zjutraj izginili za vogalom, Peter ni bil več tako žalosten kot nekoč. Sedaj ni več ostal sam, ampak z Repkom. Ker mu je bilo tako lepo, je nekega dopoldneva na vrtu spesnil svojo prvo pesem. Glasila se je takole:

Zvončki zvono
trobentice trobo
pasji zob grize
sonce sije
pomlad bo.

Toda videti je bilo, da bo to ostala tudi njegova poslednja pesem, kajti v naslednjih tednih se je Peter z vso silo vrغل na nogomet.

42. Za nogomet so bili v ulici navdušeni vsi fantje od drugega do dvajsetega leta. Seveda se je Peter le redkokdaj lahko zrinil med tiste, velike nogometase. Toda šolarji so ga že radi vzeli medse. Posebno se, ker je bil res požrtvovalen vratar in se je brez pomislekov vrغل v najbolj mastno lužo, če je bilo treba. Dečki so se najraje igrali na dvorišču pri Alešu. Peter je vedno jemal s seboj Repka, ki je kot sodnik prizadeto opazoval igro.

»Peter, poglej, kaj je naredil tvoj pes!« je zakričala in jezno potegnila Repka iz škatle. Pod Repkom sta bila dva zadušena piščanca. Peter je bil močno vznemirjen. Ker je bilo prvič v njegovem življenju, da ga je oštel tuj človek, je jokajoč zbežal domov v najtemnejši kot garaže. Tam je z Repkom v naročju dolgo hlipal; bolel ga je trebuh.